

474

USTAWA

z dnia 6 lipca 1995 r.

o przedsiębiorstwie państwowym „Polskie Koleje Państwowe”.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Przedsiębiorstwo państwowe „Polskie Koleje Państwowe”, zwane dalej „PKP”, jest przedsiębiorstwem transportu publicznego, prowadzącym działalność na zasadach rynkowych, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. PKP otrzymuje dotacje z budżetu państwa na zasadach określonych w przepisach prawa budżetowego oraz w ustawie.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) liniach kolejowych — rozumie się przez to drogi szynowe wraz z przyległym pasem gruntu, a także budynki, budowle i urządzenia przeznaczone do prowadzenia ruchu kolejowego oraz zajęte pod nie grunty,
- 2) zorganizowanej części mienia — rozumie się przez to taki zespół składników materialnych i niematerialnych, który może być ze struktury PKP wydzielony i może funkcjonować jako odrębne przedsiębiorstwo lub inny samodzielny podmiot.

Art. 3. 1. PKP posiada osobowość prawną.

2. Siedzibą PKP jest miasto stołeczne Warszawa.

Art. 4. Organy państwowe mogą podejmować decyzje w zakresie działalności PKP tylko w przypadkach określonych w ustawach.

Art. 5. Pracownikom PKP przysługuje ochrona prawna na zasadach określonych w przepisach prawa karnego dla funkcjonariuszy publicznych.

Art. 6. Powództwo przeciwko PKP wytacza się przed sądem, w którego okręgu ma siedzibę jednostka organizacyjna PKP, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie.

Rozdział 2

Działalność PKP

Art. 7. 1. Przedmiotem działalności PKP jest:

- 1) przewóz osób i rzeczy oraz świadczenie usług związanych z przewozem,
- 2) budowa, modernizacja, remont i utrzymywanie linii kolejowych,
- 3) prowadzenie spedycji krajowej i międzynarodowej,
- 4) udostępnianie linii kolejowych innym podmiotom gospodarczym,

5) przygotowywanie linii kolejowych i taboru do wykonywania zadań przewozowych wynikających z potrzeb obronnych państwa, na zasadach określonych odrębnymi przepisami,

6) zakładanie i używanie wewnętrznej kolejowej sieci telekomunikacyjnej, na zasadach określonych przepisami o łączności.

2. PKP może podejmować i prowadzić inną działalność, jeżeli nie ogranicza ona działalności określonej w ust. 1.

Art. 8. PKP jest zobowiązane do utrzymywania eksploatowanych linii kolejowych w stanie zapewniającym sprawne wykonywanie przewozów, regularność i bezpieczeństwo ruchu kolejowego, ochronę środowiska i ochronę przeciwpożarową oraz zachowanie wymagań sanitarnych.

Art. 9. 1. PKP prowadzi działalność związaną z ustalaniem i wypłatą świadczeń określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin.

2. Koszty ustalania i wypłaty świadczeń, o których mowa w ust. 1, są pokrywane ze środków Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 10. 1. PKP tworzy i utrzymuje, na zasadach określonych odrębnymi przepisami, publiczne zakłady opieki zdrowotnej, zwane „kolejową służbą zdrowia”.

2. Do kolejowej służby zdrowia należy w szczególności:

- 1) udzielanie świadczeń zdrowotnych pracownikom, emerytom, rencistom kolejowym i członkom ich rodzin oraz uczniom i pracownikom szkół kolejowych, a także innym osobom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów,
- 2) udzielanie pomocy leczniczej w nagłych wypadkach na obszarze kolejowym,
- 3) prowadzenie orzecznictwa lekarskiego w celu ustalenia przydatności do wykonywania pracy w PKP.

3. Kolejowa służba zdrowia wykonuje również zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej na obszarach kolejowych, przy pomocy organów Inspekcji Sanitarnej PKP, w zakresie i na zasadach określonych odrębnymi przepisami.

Art. 11. PKP jest uprawnione do zawierania z zarządami kolei innych krajów umów i porozumień w za-

kresie współpracy gospodarczej, naukowo-technicznej, socjalnej i kulturalnej, a także do współpracy z organizacjami międzynarodowymi.

Rozdział 3

Mienie

Art. 12. 1. PKP gospodarując mieniem zapewnia jego ochronę.

2. PKP występuje w obrocie we własnym imieniu i na własny rachunek.

Art. 13. 1. PKP może wnieść do spółki lub innego wspólnego przedsięwzięcia kapitałowego, albo oddać, na czas oznaczony, do odpłatnego korzystania innym podmiotom zorganizowane części mienia przedsiębiorstwa lub inne mienie zaliczone do środków trwałych.

2. Zamiar dokonania czynności prawnej, o której mowa w ust. 1, dotyczącej mienia wchodzącego w skład linii kolejowej o państwowym znaczeniu, PKP zgłasza Ministrowi Transportu i Gospodarki Morskiej. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej, w terminie miesiąca od dnia otrzymania zgłoszenia, może nie wyrazić zgody na dokonanie przez PKP czynności prawnej, której dotyczyło zgłoszenie.

3. Czynność prawna, dokonana pomimo niewyrażenia zgody przez Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej, jest nieważna.

4. Zarządowi PKP przysługuje prawo wniesienia sprzeciwu od decyzji Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w trybie art. 40.

5. Do sprzedaży środków trwałych lub zorganizowanych części mienia przedsiębiorstwa stosuje się przepisy obowiązujące przedsiębiorstwa państwowe.

6. W przypadkach uzasadnionych względami gospodarczymi lub społecznymi PKP może przekazać zbędne mienie nieodpłatnie na rzecz Skarbu Państwa, gminy lub państwowej jednostki organizacyjnej, w drodze umowy. Przepisy ust. 2–4 stosuje się odpowiednio.

7. Rada Ministrów, po zasięgnięciu opinii Rady PKP, określi, w drodze rozporządzenia, wykaz linii kolejowych o państwowym znaczeniu, sporządzany w oparciu o kryteria: gospodarcze, społeczne, obronne, ekologiczne.

Rozdział 4

Gospodarka finansowa

Art. 14. PKP prowadzi gospodarkę finansową na zasadach określonych w przepisach dla przedsiębiorstw państwowych, z uwzględnieniem przepisów niniejszego rozdziału.

Art. 15. 1. Inwestycje dotyczące linii kolejowych o państwowym znaczeniu są finansowane z budżetu państwa.

2. Inwestycje, o których mowa w ust. 1, oraz wielkość dotacji na ich finansowanie w danym roku określa corocznie ustawa budżetowa.

3. Koszty utrzymania linii kolejowych o państwowym znaczeniu są finansowane ze środków PKP.

4. Inwestycje oraz koszty utrzymania linii kolejowych, innych niż o państwowym znaczeniu, są finansowane ze środków PKP.

5. Koszty likwidacji nieczynnych linii kolejowych są finansowane z budżetu państwa.

6. Inwestycje i likwidacje nieczynnych linii, o których mowa w ust. 1, 4 i 5, mogą być również finansowane z innych źródeł.

7. PKP pobiera opłaty za udostępnianie linii kolejowych innym podmiotom.

8. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej, po zasięgnięciu opinii Zarządu PKP, określi, w drodze rozporządzenia, zasady ustalania opłat, o których mowa w ust. 7, a w porozumieniu z Ministrem Finansów, w odniesieniu do linii o państwowym znaczeniu.

Art. 16. 1. Budżet państwa wyrównuje PKP, w formie dotacji przedmiotowej, różnicę między sumą uzasadnionych kosztów krajowych przewozów pasażerskich z narzutem zysku a kwotą przychodów uzyskanych za te przewozy.

2. Wysokość należnej PKP dotacji, o której mowa w ust. 1, określa się na podstawie sieci połączeń kolejowych uzgodnionej w protokole, o którym mowa w art. 17 ust. 3.

3. Stawka dotacji jest ustalana w stosunku do jednego pociągokilometra wykonywanej pracy eksploatacyjnej.

4. Wysokość dotacji, o której mowa w ust. 1, określa corocznie ustawa budżetowa.

Art. 17. 1. Szczegółowy sposób finansowania PKP z budżetu państwa, o którym mowa w art. 15 i 16, oraz zasady rozliczeń z tego tytułu określa umowa zawarta między Skarbem Państwa reprezentowanym przez Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej oraz Ministra Finansów a PKP reprezentowanym przez Zarząd PKP.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, określa w szczególności:

- 1) zakres mienia wchodzącego w skład linii kolejowych o państwowym znaczeniu, finansowanego z budżetu państwa,
- 2) zasady wykorzystania środków pieniężnych na inwestycje i likwidacje nieczynnych linii kolejowych, o których mowa w art. 15 ust. 1 i 5,

- 3) zasady określania i wykorzystania dotacji przedmiotowej, o której mowa w art. 16,
- 4) zakres i standard świadczonych przez PKP usług.

3. Integralną częścią umowy, o której mowa w ust. 1, jest protokół, podpisywany corocznie, po wejściu w życie ustawy budżetowej, przez Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej, Ministra Finansów oraz Zarząd PKP.

4. Podstawą do określenia w projekcie ustawy budżetowej wysokości dotacji, o których mowa w art. 15 i 16, jest projekt protokołu uzgodniony przez Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej, Ministra Finansów oraz Zarząd PKP.

5. Protokół, o którym mowa w ust. 3, w ramach dotacji ustalonej corocznie w ustawie budżetowej, określa w szczególności:

- 1) zakres rzeczowy, wysokość środków pieniężnych dotyczących inwestycji i likwidacji nieczynnych linii kolejowych, o których mowa w art. 15 ust. 1 i 5, i terminy ich przekazywania PKP w danym roku budżetowym,
- 2) rodzaje i wartości robót będących utrzymaniem, o którym mowa w art. 15 ust. 3,
- 3) koszt wykonania jednego pociągokilometra w odniesieniu do wzrostu cen czynników produkcji, zastosowania nowych technologii przewozu oraz podnoszenia poziomu obsługi pasażerów,
- 4) wysokość środków pieniężnych dotyczących dotacji, o których mowa w art. 16, i terminy ich przekazywania PKP w danym roku budżetowym,
- 5) sposób rozliczania się przez PKP ze środków pieniężnych otrzymanych z budżetu państwa na dany rok budżetowy.

Art. 18. Spory wynikłe na tle wykonania umowy rozstrzyga właściwy sąd.

Art. 19. 1. PKP prowadzi rachunkowość na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

2. Do sporządzania, badania i ogłaszania sprawozdań finansowych w PKP stosuje się przepisy ogólnie obowiązujące.

3. PKP wyodrębni, w ramach prowadzonej rachunkowości, i przedłoży do uzgodnienia Ministrowi Transportu i Gospodarki Morskiej, w porozumieniu z Ministrem Finansów:

- 1) ewidencję przychodów i kosztów wykonywania przewozów pasażerskich, w tym ewidencję ilościowo-wartościową przewozów realizowanych w oparciu o uprawnienia do bezpłatnych i ulgowych przejazdów, wynikające z odrębnych przepisów,
- 2) ewidencję kosztów ponoszonych na realizację zadań, o których mowa w art. 15 ust. 1, oraz ewidencję wpływów pochodzących z opłat ustalonych na podstawie art. 15 ust. 7,
- 3) ewidencję kosztów linii kolejowych, z podziałem na koszty budowy, utrzymania, prowadzenia ruchu i administrowania tymi liniami.

Art. 20. 1. Działalność PKP podlega opodatkowaniu na zasadach przewidzianych dla przedsiębiorstw państwowych.

2. Grunty zajęte pod linie kolejowe są zwolnione od opłat z tytułu użytkowania wieczystego.

Rozdział 5

Organizacja

Art. 21. 1. Organizację i szczegółowy zakres działania PKP określa statut PKP.

2. Statut PKP, uchwalony przez Radę PKP, jest zatwierdzany przez Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w terminie 30 dni od dnia przedłożenia statutu.

3. Statut PKP określa w szczególności:

- 1) podział terytorialny sieci kolejowej PKP oraz nazwy i siedziby jednostek organizacyjnych PKP,
- 2) zasady tworzenia, łączenia i likwidacji jednostek organizacyjnych, w tym przedstawicielstw PKP za granicą,
- 3) system kontroli wewnętrznej,
- 4) stosunki prawne między jednostkami organizacyjnymi PKP,
- 5) sposób powoływania komisji do spraw sporów majątkowych, powstałych między jednostkami organizacyjnymi PKP, jej skład osobowy i tryb postępowania,
- 6) jednostki organizacyjne, których kierowników powołuje się w drodze konkursu, oraz zasady i tryb przeprowadzania konkursu.

4. Statut PKP może przewidywać powołanie organów opiniodawczych i doradczych Zarządu PKP.

5. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” obwieszczenie o uchwaleniu statutu PKP, którego tekst stanowi załącznik do obwieszczenia.

Art. 22. PKP może tworzyć podmioty gospodarcze przewidziane w przepisach prawa.

Rozdział 6

Organy i przedstawicielstwo

Art. 23. Organami PKP są:

- 1) Rada PKP,
- 2) Zarząd PKP.

Art. 24. 1. Rada PKP składa się z 9 członków.

2. Członków Rady PKP, w tym przewodniczącego i wiceprzewodniczącego, powołuje Minister Transportu i Gospodarki Morskiej.

3. Kadencja Rady PKP, z zastrzeżeniem ust. 4, trwa 4 lata i upływa po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego PKP za ostatni rok obrotowy.

4. Kadencja pierwszej Rady PKP trwa 2 lata.

5. Rada PKP działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu, zatwierdzonego przez Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej.

6. Uchwały Rady PKP zapadają bezwzględną większością głosów, przy obecności co najmniej 5 jej członków. W przypadku głosowania nie rozstrzygniętego liczbą głosów decyduje głos przewodniczącego Rady PKP.

Art. 25. 1. Przedstawiciele pracowników PKP mają 3 miejsca w Radzie PKP.

2. Sposób zgłaszania kandydatów na członków Rady PKP, o których mowa w ust. 1, a także ich imienny wykaz ustalają wspólnie ponadzakładowe organizacje związkowe działające w PKP, w terminie 30 dni od dnia otrzymania pisma Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w tej sprawie.

3. W razie niewyłonienia kandydatów w sposób i w terminie określonym w ust. 2, ich imienny wykaz przedstawiają, w terminie 15 dni, ponadzakładowe organizacje związkowe posiadające reprezentatywność w rozumieniu Kodeksu pracy.

4. W razie niewyłonienia kandydatów w sposób i w terminie określonym w ust. 3, przedstawiciele pracowników PKP wyznacza i powołuje Minister Transportu i Gospodarki Morskiej.

Art. 26. 1. Członek Rady PKP nie może pełnić swojej funkcji dłużej niż dwie kolejne kadencje.

2. Członka Rady PKP może odwołać Minister Transportu i Gospodarki Morskiej w przypadku:

- 1) rezygnacji, złożonej na piśmie,
- 2) ciężkiej choroby uniemożliwiającej sprawowanie funkcji,
- 3) skazania prawomocnym wyrokiem za popełnione przestępstwa z winy umyślnej,
- 4) rażącego naruszenia regulaminu Rady PKP,
- 5) działania na szkodę PKP.

3. W przypadku odwołania członka lub jego śmierci przed upływem kadencji, Minister Transportu i Gospodarki Morskiej powołuje nowego członka Rady PKP na okres do końca kadencji.

Art. 27. Rada PKP:

- 1) powołuje i odwołuje Prezesa Zarządu PKP — Dyrektora Generalnego PKP oraz, na jego wniosek, pozostałych członków Zarządu PKP,
- 2) uchwała statut PKP i jego zmiany, na wniosek Zarządu PKP,
- 3) zatwierdza regulamin Zarządu PKP,
- 4) dokonuje okresowej i rocznej oceny działalności PKP oraz Zarządu PKP,
- 5) opiniuje i przedstawia do zatwierdzenia Ministrowi Transportu i Gospodarki Morskiej roczne sprawozdanie finansowe PKP wraz z opinią biegłego rewidenta i raportem z badania,
- 6) zatwierdza roczny plan rzeczowo-finansowy PKP,
- 7) opiniuje wieloletnie programy rozwojowe,
- 8) wyraża zgodę na przystąpienie PKP do spółki lub innego wspólnego przedsięwzięcia kapitałowego wymagającego wniesienia przez PKP wkładu przewyższającego granicę wartości określoną w statucie oraz na zaciąganie zobowiązań przekraczających granice statutowe,

9) zatwierdza projekty likwidacji linii kolejowych lub ich części,

10) ocenia i zatwierdza kierunki polityki zatrudnienia i płac,

11) wykonuje czynności prawne w zakresie stosunku pracy członków Zarządu PKP oraz określa warunki ich pracy i płacy,

12) uchwała swój regulamin oraz przedstawia go Ministrowi Transportu i Gospodarki Morskiej do zatwierdzenia,

13) opiniuje projekt umowy oraz projekty protokołów określonych w art. 17,

14) opiniuje inne sprawy wniesione przez Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej lub Zarząd PKP,

15) wykonuje inne zadania określone w ustawie oraz w statucie PKP.

Art. 28. 1. Rada PKP składa Ministrowi Transportu i Gospodarki Morskiej coroczne sprawozdanie ze swojej działalności.

2. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej dokonuje corocznej oceny działalności Rady PKP oraz zatwierdza roczne sprawozdanie finansowe PKP.

3. W przypadku negatywnej rocznej oceny działalności Rady PKP, Minister Transportu i Gospodarki Morskiej może odwołać wszystkich członków Rady PKP.

Art. 29. 1. Koszty działalności Rady PKP, w tym wynagrodzenia jej członków, są finansowane przez PKP.

2. Roczny plan wydatków Rady PKP, będący częścią planu, o którym mowa w art. 27 pkt 6, podlega zatwierdzeniu przez Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej.

3. Wysokość wynagrodzenia członków Rady PKP ustala Minister Transportu i Gospodarki Morskiej.

Art. 30. 1. Zarząd PKP składa się z Prezesa Zarządu PKP — Dyrektora Generalnego PKP, jego zastępcy i 3–5 członków.

2. Zarząd PKP powoływany jest przez Radę PKP na okres 3 lat.

Art. 31. 1. Zarząd PKP wykonuje uprawnienia w zakresie zarządzania PKP oraz reprezentuje PKP na zewnątrz.

2. Prezes Zarządu PKP — Dyrektor Generalny PKP kieruje bieżącą działalnością PKP.

Art. 32. 1. Uchwały Zarządu PKP wymagają następujące sprawy:

- 1) przyjęcie statutu PKP lub jego zmiany,
- 2) przyjęcie rocznego planu rzeczowo-finansowego lub jego zmiany,
- 3) przyjęcie sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z działalności PKP za rok ubiegły,

- 4) wniesienie przez PKP wkładu oraz zaciąganie zobowiązań przewyższających granice wartości określone w statucie,
- 5) ustanawianie taryf przewozowych,
- 6) likwidacja nieczynnych linii kolejowych lub ich części,
- 7) określenie kierunków polityki zatrudnienia i płac,
- 8) tworzenie podmiotów gospodarczych i przedstawicielstw PKP za granicą,
- 9) udostępnienie linii kolejowych lub ich części innym podmiotom krajowym lub zagranicznym,
- 10) powołanie i odwołanie, określonych w statucie PKP, kierowników jednostek organizacyjnych PKP oraz przedstawicieli PKP za granicą,
- 11) przyjęcie regulaminu Zarządu PKP lub jego zmiany,
- 12) uznane za istotne dla działalności PKP i przedstawione przez Prezesa Zarządu PKP — Dyrektora Generalnego PKP.

2. Regulamin Zarządu PKP może określać inne sprawy wymagające uchwały Zarządu PKP.

3. Uchwały Zarządu PKP są podejmowane bezwzględną większością głosów przy obecności co najmniej połowy jego członków. W przypadku głosowania nie rozstrzygniętego liczbą głosów decyduje głos Prezesa Zarządu PKP — Dyrektora Generalnego PKP.

Art. 33. 1. Zarząd PKP może wstrzymać wykonanie uchwały Rady PKP, jeżeli jej wykonanie byłoby sprzeczne z prawem lub naraziłoby PKP na poważne szkody.

2. Spory w sprawach, o których mowa w ust. 1, rozstrzyga Minister Transportu i Gospodarki Morskiej. Każdej ze stron przysługuje prawo wniesienia sprzeciwu od decyzji podjętej przez Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej na zasadach i w trybie określonym w przepisach o przedsiębiorstwach państwowych.

Art. 34. 1. Do dokonywania czynności prawnych samodzielnie w imieniu PKP są uprawnieni członkowie Zarządu PKP oraz pełnomocnicy działający w granicach umocowania.

2. Jeżeli czynności prawne, dokonywane przez osoby określone w ust. 1, obejmują rozporządzenie prawem, którego wartość przekracza granicę wartości określoną w statucie PKP, lub czynności te mogą spowodować powstanie zobowiązania do świadczenia o wartości powyżej granicy określonej w statucie PKP, do skuteczności oświadczeń woli jest wymagane współdziałanie co najmniej dwóch osób.

Art. 35. 1. Pełnomocników PKP ustanawia i odwołuje Zarząd PKP.

2. Udzielenie pełnomocnictwa wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności.

3. Udzielenie i odwołanie pełnomocnictwa podlega ujawnieniu w rejestrze przedsiębiorstw państwowych. Nie dotyczy to pełnomocnictwa do dokonywania poszczególnych czynności oraz ustanowienia pełnomocnictw procesowych.

Art. 36. Zarząd PKP wydaje zarządzenia wewnętrzne, instrukcje służbowe i regulaminy normujące organizację i działalność PKP.

Rozdział 7

Nadzór

Art. 37. 1. Nadzór nad PKP sprawuje Minister Transportu i Gospodarki Morskiej.

2. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej wykonuje w stosunku do PKP funkcje organu założycielskiego wynikające z odrębnych przepisów, o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

Art. 38. 1. Jeżeli PKP prowadzi działalność wskazującą na nieracjonalność gospodarowania, Minister Transportu i Gospodarki Morskiej może powołać komisję w celu zbadania stanu gospodarczego PKP, dokonania oceny tego stanu i przedstawienia wniosków wynikających z oceny.

2. Na podstawie wniosków komisji Minister Transportu i Gospodarki Morskiej może zobowiązać Zarząd PKP do:

- 1) przeprowadzenia postępowania wewnętrznego, mającego na celu poprawę gospodarki PKP,
- 2) przedstawienia projektu programu uzdrowienia gospodarki PKP,
- 3) realizacji programu zatwierdzonego przez Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej.

Art. 39. 1. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej, w razie stwierdzenia, że uchwały lub decyzje organów PKP są sprzeczne z prawem, wstrzymuje ich wykonanie i zobowiązuje te organy do ich zmiany lub uchylecia.

2. Od decyzji Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej, o której mowa w ust. 1, organom PKP nie przysługuje prawo wniesienia sprzeciwu.

Art. 40. 1. Zarządowi PKP przysługuje prawo wniesienia sprzeciwu w stosunku do decyzji podjętych wobec przedsiębiorstwa przez Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej.

2. Sprzeciw wraz z uzasadnieniem wnosi się do Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji. Wniesienie sprzeciwu wstrzymuje wykonanie decyzji.

3. W razie podtrzymania decyzji przez Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej, Zarządowi PKP przysługuje prawo wniesienia, w terminie 14 dni, sprawy do sądu. Sąd w terminie 14 dni wyznacza rozprawę.

Rozdział 8

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 41. W ustawie z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1991 r.

Nr 18, poz. 80, Nr 75, poz. 329, Nr 101, poz. 444 i Nr 107, poz. 464, z 1993 r. Nr 18, poz. 82 i Nr 60, poz. 280, z 1994 r. Nr 1, poz. 3, Nr 80, poz. 368 i Nr 113, poz. 547 oraz z 1995 r. Nr 1, poz. 2) w art. 17 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, Rada Ministrów określi dla przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe” dane nie podlegające wpisowi do rejestru przedsiębiorstw państwowych, w szczególności w zakresie mienia tego przedsiębiorstwa.”

Art. 42. Nabycie przez PKP własności budynków, lokali oraz innych urządzeń, o których mowa w art. 2 niniejszej ustawy — na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 83, poz. 373, z 1992 r. Nr 91, poz. 455 oraz z 1994 r. Nr 51, poz. 201, Nr 80, poz. 369, Nr 84, poz. 384 i Nr 123, poz. 601) — następuje nieodpłatnie. Kwoty uiszczone przez PKP z tytułu nabycia własności przed wejściem w życie ustawy nie podlegają zwrotowi.

Art. 43. Mienie oraz prawa i zobowiązania przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe”, działającego na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 1989 r. o przedsiębiorstwie państwowym „Polskie Koleje Państwowe” (Dz. U. Nr 26, poz. 138 i z 1991 r. Nr 107, poz. 463), pozostają mieniem oraz prawami i zobowiązaniami PKP, działającego na podstawie niniejszej ustawy.

Art. 44. 1. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej może, w terminie do dnia 31 grudnia 1998 r., wydzielić z PKP jednostki organizacyjne lub zorganizowane części mienia tego przedsiębiorstwa w celu:

- 1) tworzenia z nich odrębnych przedsiębiorstw państwowych lub innych państwowych jednostek organizacyjnych,
- 2) wnoszenia ich do spółek lub przekazania podmiotom, o których mowa w pkt 1.

2. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej, w terminie określonym w ust. 1, może również wydzielić z PKP jednostki organizacyjne lub zorganizowane części mienia tego przedsiębiorstwa i oddać je, w drodze umowy, do odpłatnego korzystania, stosując odpowiednio przepisy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, z tym że uprawnienia Ministra Przekształceń Własnościowych wykonuje Minister Transportu i Gospodarki Morskiej.

3. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej dokonuje wydzielenia, o którym mowa w ust. 1 i 2, po zasięgnięciu opinii Rady PKP.

4. Decyzje, o których mowa w ust. 1 i 2, określają w szczególności:

- 1) jednostki organizacyjne lub zorganizowane części mienia PKP podlegające wyłączeniu,
- 2) komisje do przeprowadzania inwentaryzacji i podziału mienia podlegającego wyłączeniu,

3) przedsiębiorstwa państwowe lub państwowe jednostki organizacyjne, które zostaną utworzone i przejmą wydzielone mienie.

5. Do wydzielenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące podziału przedsiębiorstw państwowych.

6. Od decyzji, o których mowa w ust. 4, Zarządowi PKP przysługuje sprzeciw w trybie art. 40.

Art. 45. 1. Pracownicy PKP zatrudnieni w jednostkach wydzielanych z PKP stają się pracownikami przedsiębiorstw państwowych lub państwowych jednostek organizacyjnych, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1, zatrudnionymi na podstawie:

- 1) umowy o pracę na czas nie określony, jeżeli w dniu wejścia w życie decyzji o wydzieleniu byli zatrudnieni na podstawie mianowania lub na podstawie umowy o pracę na czas nie określony,
- 2) powołania, jeżeli w dniu wejścia w życie decyzji o wydzieleniu byli zatrudnieni na podstawie powołania,
- 3) umowy o pracę na czas określony, jeżeli w dniu wejścia w życie decyzji o wydzieleniu byli zatrudnieni na podstawie umowy o pracę na czas określony.

2. Pracownicy, o których mowa w ust. 1 pkt 1, zatrudnieni na podstawie mianowania, mogą, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie decyzji o wydzieleniu, złożyć kierownikowi zakładu pracy pisemne oświadczenie o odmowie dalszego zatrudnienia. W tym przypadku stosunek pracy rozwiązuje się po upływie 3 miesięcy od dnia złożenia oświadczenia, w ostatnim dniu miesiąca kalendarzowego. Rozwiązanie stosunku pracy na zasadach przewidzianych w niniejszym ustępie pociąga za sobą skutki, jakie przepisy prawa wiążą z rozwiązaniem umowy o pracę przez zakład pracy za wypowiedzeniem z powodu likwidacji zakładu pracy.

Art. 46. 1. Pracownicy przedsiębiorstw państwowych, utworzonych z zakładów i jednostek organizacyjnych wydzielonych z PKP w okresie od dnia 1 lipca 1991 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowują nabyte uprawnienia do bezpłatnego umundurowania służbowego, ulgowych i bezpłatnych przejazdów kolejami, bezpłatnego deputatu węglowego oraz bezpłatnych świadczeń kolejowej służby zdrowia, na warunkach określonych w układach zbiorowych pracy.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do pracowników podmiotów, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1, w zakresie uprawnień pracowniczych posiadanych przed wydzieleniem z PKP.

Art. 47. 1. Pracownicy kolejowi, z którymi rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło w związku ze zmianami organizacyjnymi lub zmniejszeniem stanu zatrudnienia w PKP, mogą przejść wcześniej na emeryturę, określoną przepisami o zaopatrzeniu emerytalnym

pracowników kolejowych i ich rodzin, jeżeli osiągnęli do dnia rozwiązania stosunku pracy co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn okresów składkowych i nieskładkowych, w tym co najmniej 15 lat zatrudnienia na kolei, łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia na kolei.

2. Przy ustalaniu okresów, o których mowa w ust. 1, okresy nieskładkowe uwzględnia się w rozmiarze nie przekraczającym jednej trzeciej uwzględnionych okresów składkowych.

3. Przepis ust. 1 stosuje się również do pracowników wydzielonych z PKP jednostek, o których mowa w art. 44 ust. 1 i 2, oraz do pracowników przedsiębiorstw państwowych utworzonych z jednostek organizacyjnych wydzielonych z PKP w okresie od dnia 1 lipca 1991 r. do dnia wejścia w życie ustawy, jeżeli okresy, o których mowa w ust. 1, pracownicy ci osiągnęli do dnia wydzielenia jednostki z PKP.

Art. 48. Do czasu powołania Zarządu PKP jego zadania wykonuje dotychczasowy Dyrektor Generalny PKP.

Art. 49. 1. Tracą moc:

- 1) ustawa z dnia 27 kwietnia 1989 r. o przedsiębiorstwie państwowym „Polskie Koleje Państwowe” (Dz. U. Nr 26, poz. 138 i z 1991 r. Nr 107, poz. 463),
- 2) ustawa z dnia 19 października 1991 r. o zmianie ustawy o przedsiębiorstwie państwowym „Polskie Koleje Państwowe” (Dz. U. Nr 107, poz. 463).

2. Przepisy regulujące organizację i działalność PKP, wydane na podstawie ustawy, o której mowa w ust. 1 pkt 1, zachowują moc nie dłużej niż przez okres 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, o ile nie są z nią sprzeczne.

Art. 50. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 9 ust. 2 oraz przepisów rozdziału 4, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1996 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*

475

USTAWA

z dnia 12 lipca 1995 r.

o zmianie Kodeksu karnego, Kodeksu karnego wykonawczego oraz o podwyższeniu dolnych i górnych granic grzywnien i nawiązek w prawie karnym.

Art. 1. W Kodeksie karnym wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 30 w § 3 po wyrazie „zasadniczą” dodaje się wyrazy „dożywotniego pozbawienia wolności albo”;
- 2) po art. 31 dodaje się art. 31^a w brzmieniu:
„Art. 31^a. Kary dożywotniego pozbawienia wolności nie stosuje się do osoby, która w chwili czynu nie ukończyła 18 lat.”;
- 3) w art. 36:
a) § 3 otrzymuje brzmienie:
„§ 3. Sąd może orzec grzywnę określoną w § 2, jeżeli sprawca działał w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub taką korzyść osiągnął, oraz orzeka grzywnę w wypadkach wskazanych w ustawie.”,
b) skreśla się § 4;
- 4) w art. 52 skreśla się wyrazy po średniku, a średnik zastępuje się kropką;
- 5) art. 54 otrzymuje brzmienie:
„Art. 54. Jeżeli przestępstwo zagrożone jest tylko karą pozbawienia wolności, przy czym górna granica zagrożenia nie jest wyższa niż 5 lat, a wymierzona za nie kara nie byłaby surowsza od roku pozbawienia wolności, sąd uznając, że skazanie na taką

karę nie byłoby celowe, może orzec karę ograniczenia wolności albo grzywnę.”;

- 6) po art. 58 dodaje się art. 58^a w brzmieniu:

„Art. 58^a. Jeżeli sprawca popełnia przestępstwo działając w zorganizowanej grupie lub związku mającym na celu przestępstwo, sąd wymierzając karę pozbawienia wolności może orzec tę karę w wysokości do górnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę, nie przekraczając jednak granicy tego rodzaju kary.”;

- 7) w art. 59:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Charakter chuligański występku sąd uwzględnia jako okoliczność wpływającą na zaostrzenie kary.”,

b) skreśla się § 2,

c) w § 3 wyrazy „Sąd orzeka” zastępuje się wyrazami „Sąd może orzec”;

- 8) w art. 59a wyrazy „Sąd orzeka” zastępuje się wyrazami „Sąd może orzec”;

- 9) art. 60 otrzymuje brzmienie:

„Art. 60. § 1. Jeżeli sprawca skazany za przestępstwo umyślne na karę pozbawienia wolności popełnia w ciągu 5 lat po